

بسم تعالی

مقدمه :

در تعریف فرار مالیاتی آمده است که به هرگونه تلاش قانونی و یا غیرقانونی یک مودی مالیاتی در جهت عدم پرداخت یا کسری پرداخت مالیات به دولت آن هم به هر شیوه ای، **فرار مالیاتی** گفته می شود. فرار مالیاتی از جمله مسائل مهم برای دولت ها در کشور های در حال توسعه مانند ایران و حتی توسعه یافته در غرب نیز محسوب می شود و عدم پرداخت آن همواره با جرائم سنگینی همراه بوده است زیرا بخش اعظمی از درآمد دولت ها را دریافت تشکیل می دهد و عدم پرداخت آن باعث ایجاد ضرر های مالی بسیار زیادی برای بودجه دولت و خدمات دولتی قابل ارائه در کشور شود. بنابراین در این مقاله از سایت میزان قصد داریم که به تعریف فرار مالیاتی و انواع آن و همچنین جریمه عدم پرداخت مالیات بپردازیم. با میزان همراه باشید.

تعریف فرار مالیاتی

به هر نوع و هرگونه تلاش و عمل عمدی و غیر عمدی غیرقانونی برای عدم پرداخت مالیات را **فرار مالیاتی** می گویند. این عمل در اکثر جوامع دنیا به عنوان یک جرم قانونی و سازمان یافته شناخته می شود و جریمه های سنگینی برای آن در نظر گرفته شده است. به طور کلی فرار های مالیاتی معمولاً در سطح های مختلفی همچون شرکت ها، سازمان ها و حتی افراد رخ می دهد و در پی آن ضرر های اجتماعی و اقتصادی بسیار جدی ای را به دنبال خود دارد. این عمل معمولاً به منظور کاهش دادن هزینه های مالیاتی، نشان دادن درآمد ها و سود های به دست آمده به شکل کم در اشکال مختلف غیرمجاز و غیرقانونی کاربرد دارد تا به نوعی درآمد ها و سود های به دست آمده مودیان را از مالیات مستثنی کند.

انواع فرار مالیاتی

همانطور که پیشتر اشاره شد ، به هرگونه فعالیت و اقدام قانونی در جهت عدم یا کاهش مبلغ پرداخت مالیات، فرار مالیاتی گفته می شود. این نوع فرار ها همواره توسط مراجع قانونی مربوطه مورد پیگرد قانونی قرار می گیرد و جریمه های مختلفی با توجه به میزان تخلف بر متخلفین در نظر گرفته شده است. به گفته اکثر کارشناسان فرار های مالیاتی معمولاً توسط اشخاص حقیقی و حقوقی پر درآمد از طریق سند سازی و ارائه آمار غلط به منظور کاهش هزینه های مالیاتی صورت می گیرد. برخی دیگر از فرار های مالیاتی معمول عبارت اند از :

- پنهان کردن میزان درآمد و سود به دست آمده و فعالیت های اقتصادی انجام شده
- ارائه نادرست از اطلاعات مالی و ترازنامه شرکت در اظهارنامه
- عدم ارائه ترازنامه مالی و اظهارنامه های مالیاتی برای چند سال متوالی
- جلوگیری از دسترسی کارشناسان مالی به اسناد و مدارک مالی شرکت
- ظاهر سازی در نوع کسب و کار به سبب بهره گیری از انواع معافیت های مالیاتی موجود
- تنظیم قرارداد های مالی شرکت به نام اشخاص دیگر
- و

لازم به ذکر است که تمامی موارد ذکر شده از جمله اقدامات عمدی و آشکار فرار مالیاتی می باشد اما با این حال مواردی هم وجود دارد که برخی از اشخاص حقیقی یا حقوقی به صورت ناخواسته اقدام به انجام این عمل غیرقانونی می کنند که این افراد نیز هم مورد پیگرد قانونی قرار می گیرند. بنابراین بهتر است که تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی ای که واجد شرایط ارائه گزارشنامه های مالیاتی هستند لازم است برای جلوگیری از بروز این اتفاقات، از کارشناسان مربوط به این حوزه مشاوره های لازم را دریافت نمایند تا در درازمدت برای مجموعه خود به طور ناخواسته باعث ضرر های مالی هنگفت نشوند.

عوامل افزایش فرار مالیاتی چیست؟

از جمله عواملی که می تواند در گسترش فرار های مالیاتی موثر باشد عبارت اند از :

- نبود سیستم نظارتی جامع و مناسب برای ثبت اطلاعات مالیاتی
- عدم اطلاع رسانی مناسب و در نتیجه نداشتن شناخت و اطلاعات کافی مودیان
- تاخیر در وصول و ارائه گزارش نامه های مالیاتی
- وجود قوانین معافیت های مالیاتی گسترده و سهل الوصول
- جا نیافتادن فرهنگ مالیات دهی در جامعه و ارائه خدمات و طرح های تشویقی متناسب در قبال آن ها
- عدم ارائه خود اظهاریه مودیان در اظهارنامه های مالیاتی به دلیل نبود ضمانت اجرایی
- افزایش نرخ های مالیاتی توسط دولت و ایجاد بی انگیزگی در سرمایه گذاری در کشوره که در نتیجه باعث فرار های مالیاتی می شود.



نرخ جریمه و مجازات فرار مالیاتی چیست؟

همانطور که در قسمت انواع فرار های مالیاتی اشاره شد، نرخ جریمه و مجازات فرار های مالیاتی را سازمان مربوطه با توجه به میزان تخلف مالیاتی اشخاص حقیقی یا حقوقی در نظر می گیرد. اما به طور کلی به موجب قانون مجازات اسلامی، از 6 ماه تا 2 سال حبس تعزیری و جزای نقدی بین 20 تا 80 میلیون ریال برای شخص متخلف در نظر گرفته می شود. حتی ممکن است برای شخص خاطی حکم شلاق از 34 ضربه تا 74 ضربه نیز اعلام شود.

- مجازات دورزدن مالیات برای اشخاص حقوقی

معمولا اکثر فرار های مالیاتی را اشخاص حقوقی و یا همان سازمان ها یا شرکت ها مرتکب می شوند که ممکن است توسط مدیرعامل، حسابدار و یا یکی از افراد مرتبط با مجموعه صورت بگیرد. البته لازم به ذکر است که در این نوع فرار مالیاتی علاوه بر این که فرد خاطی شامل مجازات می شود، جریمه ای هم نیز برای کل مجموعه در نظر گرفته می شود.

بنابراین چنانچه درون یک شرکت افرادی وجود داشته باشند که از این دور زدن مالیاتی مجموعه خبرداشته باشند و به مراجع ذی ربط اطلاع ندهند، شریک جرم محسوب می شوند و علاوه بر خود شرکت آن ها نیز شامل مجازات می شوند. معمولا مجازاتی که برای شرکت خاطی در نظر می گیرند شامل ممنوعیت از هرگونه فعالیت برای مدت 6 ماه تا 2 سال می باشد و برای افراد خاطی نیز 6 ماه تا 2 سال حبس تعزیری و همچنین تا 2 سال محرومیت از هرگونه فعالیت اقتصادی شامل می شود.

- مجازات دور زدن مالیات برای اشخاص حقیقی

فرار مالیاتی اشخاص حقیقی زمانی رخ می دهد که صاحب مشاغل و کسب و کار های کوچک از پرداخت مالیات خودداری کنند و یا شخص حقیقی از پرداخت مالیات بر ارث سر با زند. در این نوع فرار مالیاتی نیز ممکن است مانند اشخاص حقوقی شخص خاطی نیز بین 6 ماه تا 2 سال شامل حبس شود و حتی جریمه نقدی ای بین 20 تا 80 میلیون ریال نیز بپردازد. از دیگر جرائمی که برای اشخاص حقیقی در نظر می گیرند میتوان به 31 تا 74 ضربه شلاق و محروم شدن از حقوق اجتماعی به مدت 6 ماه تا 2 سال نیز اشاره کرد.



تفاوت اجتناب مالیاتی و فرار مالیاتی

به طور کلی تفاوت اصلی بین فرار مالیاتی و اجتناب مالیاتی در قانونی و یا غیر قانونی بودن عمل مودیان مالیاتی مشخص می شود. به معنای ساده تر وقتی مودی فرار مالیاتی را انجام می دهد، در واقع دارد یک عمل غیر قانونی انجام می دهد. اما در عمل اجتناب مالیاتی مودی عمل غیر قانونی ای انجام نمی دهد، صرفاً وی از خلا های مختلف قانونی موجود استفاده می کند تا از پرداخت هزینه های مالیاتی معاف شود. برای مثال در اجتناب مالیاتی شخص درآمد های به دست آمده از نیروی کار خود را در قالب درآمد های سرمایه ای نشان می دهد که از درصد پرداخت مالیاتی کمتری برخوردار شود. یا مثلاً فرد کالای مشخصی می فروشد و بعد از مدتی مطلع می شود که کالای وی نیز به تازگی شامل مالیات بر ارزش افزوده هم می شود. بنابراین شخص تصمیم می گیرد که تعداد کالای کمتری بفروشد که مالیات کمتری پرداخت کند. اما اگر در همین مثال شخص میزان فروش خود را کمتر از چیزی که هست به دولت گزارش کند، عمل وی مصداق بارز فرار مالیاتی می باشد.

سیستم های

حسابداری

میزان